

De voorzitter:

U heeft natuurlijk heel veel zin in een speech. Hij is heel kort deze keer, want op 5 december nemen we uitgebreid afscheid. Ik wilde u inderdaad feliciteren, maar de heer Wilders heeft dat een beetje overgenomen. Ik zei tegen de heer Wilders: "Er is hier binnenkort een vacature, dus in die zin zou ik zeggen: grijp uw kans." Mevrouw Kuiken, gefeliciteerd. Meneer Markuszower, gefeliciteerd. Het is best bijzonder toch?

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Met al uw vrienden hier, dat moet heel fijn voelen.

Beste collega's, we zijn aan het einde gekomen van de lange stemmingen. Voordat ik de laatste vergadering ga afhaken, en daarmee het verkiezingsreces inluid, wil ik mij nog kort tot u richten. Voor een groot aantal van u zal het namelijk geen echt reces zijn, maar juist keihard werken om de kiezers te overtuigen om te gaan stemmen op 22 november, waarschijnlijk op uw eigen partij. Sinds de val van het kabinet draaien de campagnes al op volle toeren en dat zal alleen maar toenemen de komende weken. Ik moet zeggen: ik zie het al een beetje terugkomen in de laatste debatten. Dan ziet u elkaar niet meer hier, in de debatten in de commissiezalen en de plenaire zaal, maar dan ziet u elkaar voornamelijk op tv, staat u tegenover elkaar bij een verkiezingsbijeenkomst ergens in het land, of komt u elkaar tegen op een plein of bij een station om te flyeren.

Een klein aantal van u zal ik direct na de verkiezingen op 24 november zien om te spreken over de verkenningsfase van de kabinetsformatie. Ik ben ook heel blij dat we daar een debat over hebben gehad en daarvoor een richting bestendigd hebben. De rest van de collega's zal ik pas weer hier zien in de plenaire vergadering van 5 december, wanneer wij afscheid gaan nemen van deze Kamer. Dus kijk uw buurman of buurvrouw nog even diep in de ogen, want vandaag gaat u elkaar nog maar één keer zien in deze samenstelling, en dat is op 5 december.

Ik zie sommige mensen heel vrolijk kijken en sommige mensen wat beteuterd. Nee hoor, dat is niet helemaal waar. Ik zie dat iedereen beteuterd kijkt.

Omdat dit toch wel als een afscheid voelt, wil ik u nog wat meegeven. Wij hebben tweeënhalf jaar met elkaar in deze zaal doorgebracht. We hebben hier met elkaar gelachen, maar het kwam ook voor dat er een traan werd weggepinkt. We hebben de samenwerking opgezocht, maar het kon soms ook behoorlijk knetteren. Er zijn in deze zaal ook mooie vriendschappen ontstaan. Als ik terugkijk op de afgelopen periode, kan ik alleen maar constateren dat, ondanks de verschillen van inzicht, er heel veel inhoudelijke, mooie debatten zijn gevoerd, met respect voor elkaar. Daar ben ik trots op als Voorzitter.

Ik zie hoe hard er door de Kamer is gewerkt. U heeft het bijzondere voorrecht het volk te mogen dienen in deze Kamer. Dag in, dag uit doet ieder van u uw stinkende best om dit ambt zo goed mogelijk uit te oefenen. Dat is in deze tijden van polarisatie, bedreigingen en intimidaties niet altijd even makkelijk, zoals ook bijvoorbeeld vandaag. Er was een gewelddadig incident tegen de heer Baudet. Ik wens de fractie en de heer Baudet sterkte. Dat heb ik hem ook persoonlijk toegewenst. Want wat je ook denkt, wat je ook vindt, het hoort bij de democratie en onze rechtsstaat. Je blijft met je handen af van al onze Kamerleden.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Ook dank ik in het bijzonder de ambtelijke diensten die ons werk mogelijk maken en ook dit jaar echt weer enorm hard hebben gewerkt om dag en nacht klaar te staan, ook vandaag. Het is echt een huzarenstukje — dat mag ik wel zeggen — om de agenda's passend te maken, om alles te plannen en om u zo goed mogelijk te bedienen. Ik denk dat dat echt een hele harde roffel waard is.

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Ik sluit af. Ik wens u een goed verkiezingsreces toe. Laat elkaar een beetje heel tijdens de campagne. Dan zie ik u hier weer op 5 december, en een aantal andere mensen voor de verkenningsfase. Een heel goed verkiezingsreces. Dank aan de staatssecretaris voor zijn aanwezigheid hier.